

Nr 29.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1918 kl. 1/2 1 e m.

Utlåtande, i anledning av justitieombudsmannens framställning angående förhöjning av de till befordrande av göromålen gång inom justitieombudsmansexpeditionen m. m. anvisade anslag.

I sin till innevarande års riksdag avgivna ämbetsberättelse (sid. 427—430) har riksdagens justitieombudsman under rubriken »Framställning angående förhöjning av de till befordrande av göromålen gång inom justitieombudsmansexpeditionen m. m. anvisade anslag» anfört följande:

»Från år 1909 har riksdagen beviljat två årliga anslag, ett å 4,000 kronor att användas till befordrande av göromålen gång inom justitieombudsmansexpeditionen, vikariatsersättning, renskrivning m. m. samt ett å 1,200 kronor till bestridande av expenser vid justitieombudsmannens och tryckfrihetskommitterades expedition.

Uti avlöningsstaten för justitieombudsmansexpeditionen har icke upptagits avlöning åt det vid expeditionen anställda kvinnliga skrivbiträdet. Arvode till detta biträde har utgått från ovannämnda anslag till befordrande av göromålen gång inom expeditionen m. m.

Då det nuvarande skrivbiträdet A. E. Kindelius, på sätt av min härövan intagna framställning om pension åt henne framgår, av åldersskäl önskar lämna sin anställning vid expeditionen, synes lämplig tidpunkt nu vara inne att, på sätt under senare tid vid fastställandet av nya stater för ämbetsverk allmänt brukats, få avlöningen till skrivbiträdet, vars tjänstgöring är av stadigvarande beskaffenhet, upptagen i staten.

Med hänsyn till beskaffenheten av de göromål, som åligga skrivbiträdet å expeditionen, måste denna befattning hänföras till andra lönegraden. På sätt av min ovannämnda framställning rörande pension åt fröken Kindelius framgår, ingår nämligen i skrivbitrådets åligganden att självständigt — under kontroll av registratorn — verkställa införingar i expeditionens diarium, däri göra anteckningar om alla inkommande och utgående skrivelser m. m. Ett skrivbiträde, som endast kunde utföra mekaniskt renskrivningsarbete, skulle expeditionen icke vara betjänt med, utan fordras det ett kvalificerat sådant, som äger nödigt omdöme att självständigt utföra en del göromål utöver utskrivandet av expeditioner o. d. Arvode till skrivbiträdet bör således utgå enligt andra lönegraden med en begynnelseavlöning av 1,600 kronor och rätt till två ålderstillägg å resp. 200 kronor efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring.

I min här ovan intagna framställning till riksdagen rörande ändring i avlöningsvillkoren för sekreteraren vid justitieombudsmansexpeditionen har jag framhållit den kraftiga ökning i arbetsbördan, som under de sista åren ägt rum å expeditionen. Jag hänvisar till de i berörda framställning i sådant hänseende anförda sifferuppgifterna och vad jag i övrigt i sammanhang därmed anført. Här må till ytterligare belysning av saken angivas utgående arbetsbalansen vid sista årens slut.

Antalet vid nedannämnda års slut efter slutad skriftväxling på justitieombudsmannens prövning beroende ärenden voro:

vid 1914 års slut	21
» 1915 » »	24
» 1916 » »	36
» 1917 » »	93.

De anförda siffrorna visa, i vilken betänklig grad arbetsbalansen stigit. Det torde vara alldeles ofrånkomligt, att något göres för minskande av densamma. Då de nuvarande arbetskrafterna å expeditionen ej räcka till för det ökade arbete, som erfordras för balansens avveckling, kan jag ej finna annan utväg än att för ändamålet under innevarande år anställa ett tillfälligt biträde för att bereda och föredraga äldre kvarliggande ärenden, vilka till stor del äro av vidlyftig och svår beskaffenhet.

Arbetsindelningen mellan tjänstemännen å expeditionen är numera följande:

Sekreteraren inläser alla inkommande ärenden, justerar den rubrik i varje ärende, som införes i expeditionens diarium (rubriken innehåller en sammanträngd redogörelse för inkommen skrifts innehåll med

däri framställda yrkanden och motiveringen för densamma), föredrager för justitieombudsmannen *dels* nyinkomna ärenden för prövning i första hand, huruvida resp. klagomål skola kommuniceras med vederbörande motpart eller ej, *dels ock* efter slutad skriftväxling de till slutligt avgörande färdigberedda ärendena; uppsätter från expeditionen utgående skrivelser m. m.

Frånsett att sekreteraren under den tid, arbetet med årsberättelsens uppsättande pågår eller 2 å 3 månader av året nästan uteslutande tages i anspråk därför, är det uteslutet, att sekreteraren skulle medhinna att utöver de löpande göromålen jämväl bereda äldre balanserade ärenden i någon större utsträckning.

Registratorn uppsätter rubrikerna i alla nyinkomna ärenden, vilket nödvändiggör, att han måste genomgå alla inkommande handlingar i nya ärenden. Vidare för registratorn dagbok över alla för var dag inkommande handlingar, ett särskilt diarium för antecknande i tidsföljd av alla kommunikationer och om tiden för påminnelseavgivande samt har överinseende över rubrikernas införande i expeditionens diarium, vilket införande verkställs av skrivbiträdet. Slutligen biträder registratorn, i den mån hans tid medgiver det, med granskning av fångförteckningarna, verkställer kollationering av utgående expeditioner, ombesörjer såsom kommissionär avskrifter av inkommande handlingar åt parter och deras ombud m. m. — Av registratorn kan icke påräknas biträde för arbetsbalansens undanarbetande.

Slutligen finnes å expeditionen anställd en amanuens, som emellertid uteslutande har till uppgift att genomgå och granska fångförteckningarna från hela riket, ett synnerligen tidsödande arbete. Vid granskningen gjorda anmärkningar föredragas av honom för justitieombudsmannen. Då amanuensen innehar annan ordinarie statstjänst (protokollssekreterare i nedre justitierevisionen), är han icke i tillfälle att å expeditionen biträda med annat arbete än det som sålunda ingår i hans åtagande.

För arbetsbalansens bortarbetande är det därför synnerligen angeläget att få medel anvisade till arvode åt en extra föredragande under år 1918. Ett arvode av 200 kronor i månaden torde utgöra tillräcklig avlöning åt sådan föredragande, då det måste förutsättas, att vederbörande har sin huvudsakliga verksamhet förlagd på annat håll. Då det icke torde bliva behöfligt att anlita denna föredragande under hela året, torde ett belopp av 2,000 kronor vara tillräckligt för nu ifrågakvarande ändamål.

Under förutsättning av bifall till min framställning om särskilt anslag för avlöning åt expeditionens skrivbiträde skulle utgifterna från ovannämnda anslag 4,000 kronor komma att minskas med det belopp, som nu utgår såsom arvode till skrivbiträdet. Emellertid har det visat sig, att båda de ifråga-

varande anslagen å tillhopa 5,200 kronor under nuvarande förhållanden äro för knappt tilltagna och icke förslå till utgifternas bestridande. Under de två sista åren har på båda anslagen uppkommit brist, vilket haft till följd, att jag av egna medel nödgats förskjuta avsevärda belopp för nödiga utgifters bestridande. Med hänsyn därtill torde det vara oundgängligen nödigt att trots biträdesbefattningens uppförande å stat bibehålla anslagen vid samma belopp som förut.

Däremot synes mig lämpligen den ändringen kunna vidtagas, att anslagen sammanslås till ett gemensamt expensanslag å 5,200 kronor. Ofta är det tveksamt, av vilketdera anslaget en utgift rätteligen bör täckas, och i varje fall föreligger, såvitt jag kan finna, knappast något giltigt skäl att låta anslagen vara uppdelade på sätt nu är förhållandet.

Med återopande av vad sålunda blivit anfört, får jag härmed vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte *dels* fastställa avlöningen till ett kvinnligt skrivbiträde å justitieombudsmansexpeditionen till 1,600 kronor, därav 550 kronor skola anses utgöra tjänstgöringspenningar, vilken avlöning må till den del, som ej utgör tjänstgöringspenningar, kunna höjas efter 5 år med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor;

dels medgiva justitieombudsmannen att av 1918 års förslagsanslag till avlöning, resekostnader och expenser för justitieombudsmannen och hans expedition använda, utöver förut anvisade belopp, ytterligare högst 2,000 kronor för bortarbetande av uppkommen arbetsbalans å justitieombudsmansexpeditionen;

dels ock bevilja från och med år 1919 ett årligt anslag av 5,200 kronor att, emot behörig redovisning, användas till bestridande av expenser för justitieombudsmannens och tryckfrihetskommittérades expedition.»

Enligt bankoutskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava riksdagens kamrar hänvisat justitieombudsmannens ifrågavarande framställning till utskottet.

Utskottet.

Vad först angår framställningen om uppförande i avlöningsstaten för justitieombudsmansexpeditionen av avlöning till ett kvinnligt skrivbiträde, anser även utskottet lämpligt, att, då det nuvarande kvinnliga skrivbiträdet, åt vilken utskottet i annat utlåtande denna dag tillstyrkt beviljande av pension, kommer att lämna sin anställning, ifrågavarande avlöning bör, på sätt under senare tider plägat ske vid fastställande av nya stater för ämbetsverk, upptagas i den för justitieombudsmansexpeditionen

gällande staten. Utskottet har icke heller något att erinra mot att befattningen hänföres till andra lönegraden med därför föreslagna avlöningsbelopp. I likhet med andra förändringar i en lönestat synes emellertid den här ifrågasatta böra tillämpas först från och med den 1 januari 1919.

Justitieombudsmannen har vidare erinrat, hurusom arbetsbalansen stigit och att något borde göras för minskande av densamma. I sådant syfte har föreslagits, att arvode måtte anvisas till en extra föredragande under år 1918. På de av justitieombudsmannen anförda skäl finner sig utskottet böra biträda jämväl detta förslag och tillstyrker alltså, att ett belopp av högst 2,000 kronor må för ändamålet användas.

Sedan särskilt anslag för framtiden komme att uppföras för avlöning åt expeditionens skrivbiträde, skulle utgifterna från det nuvarande anslaget till befordrande av göromålens gång inom justitiombudsmansexpeditionen, vikariatsersättning, renskrivning m. m. komma att minskas med det belopp, som nu utgår såsom arvode till skrivbiträdet. Med hänsyn till under de sista två åren uppkommen brist ej blott å här ifrågavarande anslag utan även å anslaget till bestridande av expenser vid justitieombudsmannens och tryckfrihetskommitténs expedition å tillhoppa 5,200 kronor har justitieombudsmannen ansett nödigt att trots biträdesbefattningens uppförande å stat bibehålla anslagen vid samma belopp som förut. Emellertid har ifrågasatts, att anslagen skulle sammanslås till ett gemensamt expensanslag å 5,200 kronor. Häremot synes icke något annat vara att erinra än att anslaget från och med år 1919 torde böra betecknas »till bestridande av expenser för justitieombudsmannens och tryckfrihetskommitténs expedition, vikariatsersättning m. m.»

Åberopande vad sålunda anförts hemställer utskottet,

1:o) att riksdagen må från och med den 1 januari 1919 fastställa avlöningen till ett kvinnligt skrivbiträde å justitieombudsmansexpeditionen till 1,600 kronor, därav 550 kronor skola anses utgöra tjänstgöringspenningar, vilken avlöning må till den del, som ej utgör tjänstgöringspenningar, kunna höjas efter 5 år med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor;

2:o) medgiva justitieombudsmannen att av 1918 års förslagsanslag till avlöning, resekostnader och expenser för justitieombudsmannen och hans expedition använda, utöver förut anvisade belopp, ytterligare högst 2,000 kronor för bortarbetande av uppkommen arbetsbalans å justitieombudsmansexpeditionen; samt

3:o) bevilja från och med år 1919 ett årligt anslag av 5,200 kronor att, emot behörig redovisning, användas till bestridande av expenser för justitieombudsmannens och tryckfrihetskommitténs expedition, vikariatsersättning m. m.

Stockholm den 5 mars 1918.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Hallin*, friherre *Langenskiöld, Nilsson, Wickman, Jönsson, Göransson* och *Hedenström* samt
av andra kammaren: herrar *Kristensson, Gustafsson* i Örebro, *Carlson* i Herrljunga, *Berg* i Munkfors, *Borg, Sommelius, Bogren* och *Edbom*.
